

Яценко К. О.

Магістр 2 курс спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

katia_yatsenko@ukr.net

Коєв О.П.

Магістр 2 курс спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

kabachokpraim@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Теоретично обґрунтовано можливі внутрішні і зовнішні загрози, що мають суттєвий вплив на подальшу діяльність підприємств. Досліджено існуючі методи і механізми вирішення фінансово-економічних питань і обґрунтовано нівелювання можливих ризиків і зовнішніх загроз з метою їх мінімізації. Управління економічною безпекою вимагає скорочення цих методів і механізмів у єдину систему, що засновано на загальних принципах і критеріях оцінки економічного стану господарюючого суб'єкта. Обґрунтовано, що ці принципи і критерії дозволили б більш дієво виявляти й усувати виникаючі загрози і впроваджувати стратегічні рішення, що забезпечують стійкість компанії.

Ключові слова: економічна безпека, фінансово-економічні питання, діяльність підприємств.

Економічна безпека функціонування підприємства залежить від здатності своєчасно і у достатньому обсязі задовольняти економічні потреби, а також вимоги груп інтересів, причому «... приватні інтереси можуть бути виправдані лише тоді, коли вони одночасно служать також інтересам держави» [1]. З іншого боку, економічна безпека підприємства відображає потенційні можливості виробництва продукції, що користується попитом і наданням послуг на основі збалансованого і раціонального використання усіх видів ресурсів у нестабільному, невизначеному ринковому середовищі.

Досліджуючи роботи Ю.М. Осипова, відмітимо, що вчений економіст представляє господарський механізм як громадську систему господарюючих суб'єктів з притаманними їм механізмами господарювання, властивими всій системі громадськими господарськими інститутами, що регулюють діяльність підприємств [4]. Таким чином, головними компонентами господарського механізму є господарюючі суб'єкти, а це люди й інститути. Для них характерна поведінкова форма існування, обумовлена інтересами, вибором, мінливістю.

На думку Є. М. Борисенко, терміни «організаційно-економічний механізм», «ринковий механізм», «господарський механізм», є несумісними, оскільки позбавляють рухливі економічні системи живого змісту, ототожнюють їх з «божевільними, несвідомими, позбавленими адаптації механічними системами» [2].

Таким чином, використання категорії «механізм» щодо підприємства цілком доречно, однак не можна представляти механізм як сукупність елементів, що мають єдину мету, що призведе до ототожнення його з системою. Гнучкість і адаптивність механізму обумовлюється з урахуванням усіх можливих зовнішніх і внутрішніх чинників його становлення.

Отже, за результатами дослідження вважаємо, що під механізмом забезпечення економічної безпеки функціонування підприємства доцільно розуміти цілісну систему, що складається з окремих, відносно самостійних, але одночасно взаємопов'язаних і взаємодіючих структурних елементів.

Механізм забезпечення економічної безпеки функціонування підприємства покликаний забезпечувати створення умов, що мотивують ефективну діяльність усіх елементів підприємства, високий ступінь узгодженості суспільних корпоративних і особистих потреб та інтересів. Механізм повинен сприяти забезпеченню економічної безпеки на вході і виході з системи, створити надійні умови функціонування керуючої і керованої систем [3].

Вважаємо, що економічна безпека підприємства неможлива без розширеного відтворення усіх сторін основного капіталу. Цей процес повинен знайти своє відображення у неухильне підвищення технічної, енергетичної та інформаційної озброєності виробництва, оснащеності всіх галузей господарського комплексу передовою технікою і, у кінцевому підсумку, спонукати стійкій основі інтенсивного типу розширеного відтворення.

Слід особливо підкреслити, що розширене відтворення основного капіталу і його пропорції мають тривалий, довготривалий вплив на усі сторони функціонування конкурентоспроможності підприємства, так як є фундаментом його перспективного розвитку.

Основною умовою розширеного відтворення основного капіталу є великі капітальні вкладення, здійснювані поряд з процесом поліпшення використання діючого обладнання. Важливим кількісним показником, що характеризує наявність розширеного відтворення основного капіталу, служить велика величина капітальних вкладень у порівнянні з сумами амортизаційних відрахувань, так як амортизаційні відрахування дозволяють здійснювати тільки просте відтворення.

Можна виділити наступні основні характеристики механізму, що визначають напрями вдосконалення підприємства, орієнтованих на реалізацію інтересів усіх верств населення [4]:

- створення сприятливого середовища з метою розвитку підприємств забезпечується стабільним господарським законодавством, діагностикою основних економічних показників;
- розвиток виробництв, орієнтованих на переробку продукції сільського господарства і місцевої сировини.

Таким чином, механізм підвищення економічної безпеки підприємства передбачає досягнення ефективних параметрів функціонування, збереження виробничого і кадрового потенціалу, створення підприємства ринкового типу, що поєднують підприємницьку діяльність з державним регулюванням, формування передумов і умов для надійного їх функціонування.

Подання механізму підвищення економічної безпеки підприємства, що формується на основі наукових підходів і принципів з використанням фундаментальних і прикладних теорій, у широкому і вузькому сенсі констатує

множинність його елементів, що доводить складність процесу забезпечення безпеки. У зв'язку з цим необхідний вибір конкретних інструментів механізму в залежності від умов функціонування підприємства, стадії розвитку його фінансово-господарської діяльності, і, як наслідок, від справжнього рівня економічної безпеки підприємства, а також можливості мінімізації внутрішніх і зовнішніх загроз.

Список використаних джерел:

1. Білокур В. В. Загрози економічній безпеці підприємства. К., 2014. 132 с.
2. Борисенко Е. Н., Ковальов Д. А. Економічна безпека фінансово-господарської діяльності України в умовах ринку // Підприємництво в Україні: проблеми і перспективи. К., 2013. Вип. 4. 20 с.
3. Меркулова Е. Ю. Формування індивідуальної фінансової нормативної моделі управління економічної надійністю виробничих систем // Соціально-економічні явища і процеси. Тернопіль, 2016. № 12. 7 с.
4. Осипов Ю. М. Основи теорії господарського механізму. К., 2004. 61 с.

K. Yatsenko. O. Coev. Theoretical submission of the mechanism for the provision of economic safety of enterprises.

Summary

Theoretically grounded possible internal and external threats that have a significant impact on the further activity of enterprises. The existing methods and mechanisms for solving financial and economic issues and leveling out possible risks and external threats with the aim of minimizing them are theoretically substantiated. Management of economic security requires the reduction of these methods and mechanisms into a single system, based on general principles and criteria for assessing the economic status of the business entity. It is substantiated that these principles and criteria would allow to more effectively identify and eliminate emerging threats and to make strategic decisions that ensure the company's stability.

Key words: economic security, mechanism, method, enterprise, fixed assets.

*Науковий керівник : Бобровська Н.В., канд. екон. наук,
старший викладач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*